

เอกสารเสริม

ดนตรี-นาฏศิลป์

หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 การแสดงนาฏศิลป์และการละคร

หัวข้อ 3) การรำเพลงหน้าพาทย์

กลุ่มสาระการเรียนรู้ ศิลปะ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

รำสีนวล

ใช้สำหรับแสดงกิริยาที่เยื้องกรายหรือแสดงความรื่นเริงบันเทิงใจของหญิงสาวที่มีความอ่อนช้อย นุ่มนวล ต่อมาได้มีผู้ประดิษฐ์บทร้องประกอบการรำ แล้วนำมาใช้ประกอบการแสดงละครนอกเรื่อง ไชยเชษฐ และ ได้มีการนำมาใช้เป็นชุดการแสดงเบ็ดเตล็ด เพราะรำสีนวลเป็นการแสดงที่มีความสวยงามทั้งลีลาท่ารำและบทร้องจึงเป็นที่นิยมกันอย่างแพร่หลาย บทร้องมีความหมายถึงหญิงสาวแรกรุ่งที่มี กิริยามารยาทที่อ่อนช้อย นุ่มนวลตามแบบของกุลสตรีไทย

บทร้องรำสีนวล

สีนวลชวนชื่นเมื่อยามเช้า

แม้ไม่เห็นเจ้าเฝ้าค่านิ่ง

รักเจ้าสาวสีนวลหวนคิดถึง

อยากให้ออกมาเจอหน้า

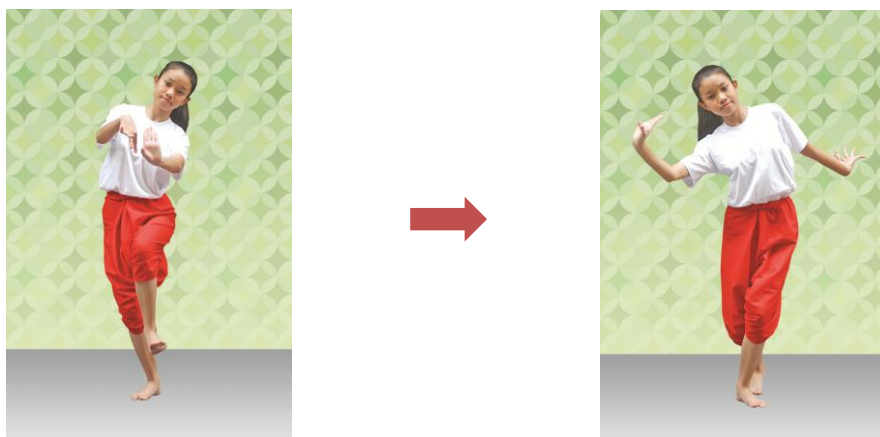
อธิบายท่ารำสีนวล

ท่าที่ 1 ท่าออก: ทำท่าสอดสร้อยมาลา มือซ้ายตั้งวงบน มือขวาจับหงายระดับชายพก เอียงขวา ตะเท้าขวา แล้วหมุนตัวมาด้านขวา จากนั้นประเท้าซ้ายก้าวหน้า มือซ้ายเปลี่ยนเป็นจับหงายระดับชายพก มือขวาตั้งวงบน เอียงซ้าย (ท่าสอดสร้อยมาลา) พร้อมกับย่อเท้าตามจังหวะและเปลี่ยนมือสลับกันตามทำนองเพลง

ท่าที่ 2 ท่าออก: มือขวาตั้งมือหงายแขนระดับเอว มือซ้ายตั้งวงล่าง (ท่านางนอน) เอียงขวา ก้าวหน้าเท้าขวา จากนั้นค่อย ๆ เปลี่ยนเป็นมือขวาตั้งมือแขนตึงระดับเอว มือซ้ายจับหงายระดับชายพก เอียงซ้าย ก้าวหน้าเท้าซ้าย

ท่าที่ 3: นำมือทั้งสองมารวมกันระดับอก มือขวาจับคว่ำ มือซ้ายตั้งมือ เอียงซ้าย ประทับซ้ายแล้วก้าวหน้า มือซ้ายจับส่งหลัง มือขวาดั้งวงบน เอียงขวา

ท่าที่ 4 สีนวล: มือขวาจับคว่ำระดับสายตา เอียงซ้าย มือซ้ายจับส่งหลัง เอียงขวา ก้าวหน้าเท้าซ้าย

ท่าที่ 5 ขวนขึ้น: มือขวาจับส่งหลัง มือซ้ายจับคว่ำ ระดับจมูก เอียงขวา จากนั้นค่อย ๆ คลายจับ ออกเป็นแบมือหงายแล้วนำมาแตะที่ข้างแก้ม (ท่าอาย) พร้อมทั้งเปลี่ยนเอียง (กระทบจังหวะ จนจบทำนองเอื้อน)

ท่าที่ 6 เมื่อยามเช้า: มือขวาชี้ขึ้นไว้ระดับคิ้วจับมือซ้ายส่งหลัง เอียงซ้าย ก้าวหน้าเท้าซ้าย

ท่าที่ 7 รักเจ้าสาว: มือทั้งสองประสานกันระดับอก เอียงขวา ก้าวหน้าเท้าขวา

ท่าที่ 8 สีนวล: มือขวาจับหางที่ฐานไหล่ด้านซ้าย มือซ้ายจับส่งหลัง ลักคอซ้าย ก้าวหน้าเท้าซ้าย จากนั้นมือขวาค่อย ๆ ม้วนจับตามจังหวะเพลง พร้อมทั้งลักคอขวา-ซ้ายสลับกันตามจังหวะจนจบทำนองเอื้อน

ท่าที่ 9 หวนคิดถึง: ฝ่ามือทั้งสองประสานกันระดับอก เมียงตัวมาด้านซ้าย เอียงขวา ก้าวหน้าเท้าขวา แล้วหมุนตัวมาด้านขวา

ท่าที่ 10 ท่ารับ: ก้าวหน้าเท้าขวา กระดกเท้าซ้าย มือขวาตั้งวงบน มือซ้ายตั้งมือหงายแขนระดับเอว (ท่าพาลา) เอียงขวา ยืด-ยุบ หมุนตัวตามจังหวะเพลงไปด้านซ้าย จากนั้นก้าวหน้าเท้าซ้าย กระดกเท้าขวา มือซ้ายตั้งวงบน มือขวาตั้งมือหงายแขนระดับเอว (ท่าพาลา) เอียงซ้าย ยืด-ยุบ หมุนตัวตามจังหวะเพลงมาด้านหน้า ของเวที

ท่าที่ 11 แม่ไม้แฉ: มือซ้ายตั้งมือสั้นปลายมือเล็กน้อยระดับ วงกลาง มือขวาจับส่งหลัง เอียงขวา ก้าวหน้าเท้าขวา

ท่าที่ 12 เห็นเจ้า: มือซ้ายจับหงายที่ชายพก มือขวาเท้าสะเอว ลักคอซ้าย ก้าวหน้าเท้าซ้าย กระทบจังหวะหนักเท้าหลัง ลักคอขวา ปฏิบัติสลับกันจบหมดทำนองเอือน

ท่าที่ 13 เฝาคำหนึ่ง: มือซ้ายจับหงายระดับอก มือขวาจับส่งหลัง
เอียงขวา กระดกเท้าซ้าย

ท่าที่ 14 อยากให้ถึง: มือทั้งสองรวมมีระดับอก เอียงซ้าย
ก้าวหน้าเท้าซ้าย

ท่าที่ 15 วันที: มือขวาชี้นิ้วไปด้านหน้าระดับสายตา มือซ้าย
จับส่งหลัง เอียงขวา ก้าวหน้าเท้าขวา ค่อย ๆ หมุนรอบตัวช้า ๆ
ตามทำนองเอือนมาด้านขวา

ท่าที่ 16 รำสีนวล: มือขวาตั้งวงบน มือซ้ายจับหงายแขนตั้ง
ระดับไหล่ เอียงขวา กระดกเท้าขวา